

Agenda

Hervormde Gemeente

Blija - Hogebeintum

Kerkdiensten

Zondag 11 dec 09.30 uur	Nicolaaskerk Blije, viering HA, koffiedrinken Ds. K.F.A.W. van Wijngaarden, Holwerd
Sneon 24 des 21.00 oere	FOW Hegebeintum, Fryske tsjinst Dûmny Ellert Jongstra, Snits
Zaterdag 24 dec 21.00 uur	De Haven Blije, Kerstnachtviering Ds. E.R. de Braak en Ds. A. Elverdink, Gezamenlijke viering in Blije
Zondag 25 dec 10.00 uur	Dienst in Doopsgezinde kerk te Holwerd Ds. K.F.A.W. van Wijngaarden, Holwerd m.m.v. Willibrorduskoor
Sneon 31 des 19.00 oere	FOW Hegebeintum, Fryske tsjinst Dûmny J. van der Meer, Akkrum
Zaterdag 31 dec 19.30 uur	Nicolaaskerk Blije, oudejaarsdienst Ds. D. Schreurs, Hegebeintum (gez)
Zondag 15 jan 09.30 uur	Triodienst in Doopsgezinde Kerk te Holwerd Ds. K.F.A.W. van Wijngaarden, Holwerd HA
Zondag 29 jan 09.30 uur	Nicolaaskerk Blije, koffiedrinken na de dienst Ds. R. Workel, Holwerd
Snein 5 feb 09.30 oere	FOW Hegebeintum, Fryske tsjinst Dûmny P. Beintema, Dokkum

Oecumenisch Leesrooster

11 dec	3e advent	Jes 35, 1-10; Mat 11, 2-11	paars
18 dec	4e advent	Jes 7, 10-17; Mat 1, 18-25	paars
24 dec	kerstnacht	Jes 8, 23- 9, 7; Luc 2, 1-20	wit
25 dec	kerst	Jes 52, 7-10; Joh 1, 1-14	wit
31 dec	oudjaar	Jes 51, 1-6; Luc 12, 35-40	wit
1 jan	1e van epifanie	Num 6, 22-27; Luc 2, 21	wit
8 jan	2e van epifanie	Jes 60, 1-6; Mat 2, 1-12	groen
15 jan	3e van epifanie	Jes 62, 1-5; Joh 2, 1-11	groen
22 jan	4e van epifanie	Jes 49, 1-7; Mat 4, 12-22	groen
29 jan	5e van epifanie	Sef 2, 3; Mat 5, 1-12	groen
5 feb	6e van epifanie	Jes 43, 9-12; Mat 5, 13-16	groen

Tsjerkepaad 2022

Open: **9 en 30 juli**
 13 en 27 augustus

Hallo,

Mijn naam is Sybrig Hellema, 33 jaar jong en woon met mijn man en drie kinderen op Farebuorren. Tijdens Tsjerkepaad exposeer ik een aantal van mijn schilderijen in de Nicolaaskerk in Blije.

Schilderen is altijd mijn hobby geweest en twaalf jaar geleden ben ik afgestudeerd op de NHL voor Docent Beeldende Kunst en Vormgeving. Desondanks ben ik qua werk een ander pad op gegaan. Maar nu onze drie kinderen wat ouder zijn, pak ik het schilderen weer op. Ik schilder laag op laag met olieverf en ben geïnspireerd door het lichtgebruik en techniek van o.a. Rembrandt. Het liefst schilder ik dieren en portretten met hun eigen karaktertrekken en houdingen.

Nieuwsgierig en/of vragen? Kom dan even langs of kijk op facebook of instagram.

Met vriendelijke groet,

Sybrig Hellema

Zaterdag 7 mei, 15.00 uur, Nicolaaskerk, Blije

Theodorakis concert

Het Theodorakis-concert 'Muziek en poëzie uit de gevangenis' van **Hanneke Evink** (zang) en **Juul Beerda** (accordeon) wordt gegeven in het kader van de (door Corona uitgestelde) Nationale Week van de Poëzie en van de Nationale Holocaust Herdenking.

De Griekse componist Mikis Theodorakis is wereldberoemd door zijn filmsong 'Zorba de Griek' en door zijn 'Mauthausen Liederen'. Hij heeft deze liederen geschreven als politieke gevangene van het kolonelsregime in Griekenland van de jaren '60. Het zijn liederen van hoop, geloof en liefde, gebaseerd op gedichten van *Lakovos Kambanellis* (gevangene in het concentratiekamp Mauthausen) en de Zuid-Amerikaanse dichter/banneling *Pablo Neruda*.

De Mauthausen Liederen zijn in ons land bekend geworden door een uitvoering ervan door **Liesbeth List** in een vertaling van **Lennaert Nijgh**. In Blije zingt Hanneke met begeleiding van Juul deze liederen.

De toegang is gratis, maar wel een collecte na afloop voor de kosten.

Het interieur van de hervormde kerk van Blije met in het midden een rij liggende grafzerken.
foto's jan Spoelstra

‘De Fryske flagge op ’e toer, dat sjogge minsken fan fierren’

Wiebe van der Hout

De grafzerk van Janco van Unema in de Nicolaaskerk van Blije inspireerde linnen- en zeefdrukkunstenares Nynke Runia tot toegepast werk in deze kerk. Hij introduceerde het vlas, de basis van haar linnen, in de streek.

Nog niet zo lang geleden ontdekte Runia in een boekje dat de in 1540 in de kerk van Blije begraven Janco van Unema meer deed dan vechten tegen de Saksische

overheersing. Hij gaf de aanzet voor het verbouwen en verwerken van vlas in de streek.

In de geschiedenis gingen cichorei (grondstof voor surrogaatkoffie en medicijnen) en vlas vaak samen. De teelt van cichorei was de ideale voorbereiding voor de teelt van vlas. Geen wonder dus dat tot de jaren zeventig van de vorige eeuw vlakbij de Nicolaaskerk een oude chicorei-eest (drogerij) stond.

De kerk was verder omringd door vele kleine huizen. Die zijn weg, maar nog steeds leidt een steegje tussen nieuwe bescheiden huizen naar de ingang van het godshuis. Het oudste deel van de huidige kerk (anno begin zestiende eeuw) is de onderkant van de toren met muren van ruim 1,5 meter dik.

„It ljocht mei hast rûnom grutte finsters, de romte en it sjongt hjir prachtich”, vertelt Binne Reitsma over wat hem het meest in de kerk bevalt. Hij is diaken, voorzitter van de kerkenraad, preekvoorziener en kostert ook wel in de kleine Hervormde Gemeente. Het lastigst zijn de vele op- en afstapjes in de vloer van zerken, estriken en rood hout.

„Nynke Runia hat hjir op 'e knibbels yn tsjerke lein”, zegt Reitsma, wijzend op de grafzerken. Zij maakte gipsafdrukken en papierafgietsels van delen van de zerken: de figuren in de hoeken en het hoofd van Janco van Unema. Dat hard geworden masker en ook ander materiaal is achter glas te zien om het maakproces van haar bedrukte linnen doeken inzichtelijk te maken.

De fragmentarische vormen van de zerken zijn zo gerangschikt dat ze eenmaal gezeefdrukt aan oude bouwtekeningen doen denken. Er hangen drie op een rij in het ruime en lege koor van de kerk. „Dit doek was laatst weg”, zegt Reitsma over een vlasafbeelding. Het werd gekocht door een Tsjerkepaad-bezoekster. Inmiddels hangt er een herdruk.

Blijde doet vier zaterdagen in de zomer mee met de openkerkenroute. „Wy ha te min frijwilligers om mear te dwaan, it is ek noch fakânsje. Der komme 30 oant 40 minsken de sneon. Ien kear wiene der 45, doe wie der ek in fytsrûte.” Duitsers, twee Poolse vrouwen, een Frans gezin en een Friezin ‘om utens’ uit Schotland; Reitsma sprak ze allemaal bij de koffie op zaterdagmiddag.

„Wy ha as wy iepen binne de Fryske flagge op 'e toer. Dat sjogge minsken fan fierren.” Het plaatsen van de vlag gebeurt vanaf een zolder door een speciaal luikje. Omdat de kerk eigenaar was van de toren gebeurde dat lange tijd op kosten, 50 gulden, van de kerkvoogdij.

De kerk onderging al diverse restauraties. Nu baart de oude eikenhouten preekstoel, door Runia ook vrij ‘vertaald’ op een doek, enige zorgen. Er brokkelt hout af.

Het witte Van Dam-orgel (1870) is drie jaar geleden volledig uit elkaar geweest. Rond de eeuwwisseling is het wat romantischer gemaakt door het aanbrengen van een zwelkast en dispositiewijzigingen van de registers. Inmiddels is het alweer origineel gemaakt. Tijdens Tsjerkepaad wordt het bespeeld door organisten overal uit het

land. „Der binne guon dy't in pear tsjerken ôfreizgje om op sneontemiddei hjir yn Fryslân te spyljen. Op 31 augustus komme der wer twa by ús.”

De weggehaalde kerkklokken kwamen na de oorlog niet terug uit Duitsland. De nieuwe grote klok herinnert daaraan met het begin van de inscriptie: 'de âlde klok bliuw wei as prooi fan dwinglandij'.

Blije telt op zo'n 800 inwoners maar liefst drie godshuizen. De gereformeerden – die 's zomers samen kerken met de hervormden – hebben nog De Haven en de vrijgemaakt-gereformeerden kerken ook in het dorp. Reitsma: „Der ha ek trije skoallen west, dêr is noch ien fan oer. Trije korpsen wiene der ek, dy binne allegear ferdwûn.”

In het kader van Tsjerkepaad zijn 256 kerken in Friesland open. Iedere zaterdag van 13.30-17 uur (soms afwijkende tijden) tot en met 14 september. In de kerken is voor 1 euro de Tsjerkepaadgids te koop met informatie over alle kerken. De Nicolaaskerk van Blije is open op 17 en 31 augustus.

Snein 15 septimber 2019
oantrûntsjiinst yn de
Nicolaastsjerke Blije

It Kwartettekoar
û.l.f. Hindrik van der Meer
songen liturgy "Mei hertslach sjonge"

